

EXPRESS

WIECZORNY ILUSTROWANY.

ROK VI | ŁÓDŹ, CZWARTEK, 23 SIERPNIĄ 1928 R. | CENA NUMERU 20 GROSZY. | NR. 236

Religijny obłęd całej rodziny. Sześć osób poraniło się ciężko, wypędzając z siebie „djabła“.

Lwów, 23 sierpnia.

W osadzie Dziłki Garo pod Lwowem zaszedł wypadek zbiorowego obłędu u rodziny złożonej z 6 osób.

O godz. 1 w nocy powiadomiono tamtejszy posterunek policyjny, że w domu Stanisława Sterna odbywają się dzikie orgie, w których bierze udział obok Sterna, jego żona i 4 synów.

Oczom przybyłej na miejsce policji przedstawił się niesamowity widok. W oświetlonej izbie wykonywało szalone

ruchy 6 osób rozebranych do naga. Wszyscy okładali się wzajemnie kijami, wydając przytem dzikie okrzyki, z których można było wywnioskować, że celem bójki było wypędzenie z ciała djabła.

Policja przy pomocy sąsiadów zdołała z trudem ubezwładnić ociekających krwią szaleńców. Przybyła na miejsce komisja sądowo-lekarska orzekła, że za-

chodzi tu wypadek masowego obłąkania na tle religijnem.

Wczoraj, przywieziono związanych sznurami Sternów do zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie. Starego Sterna oraz jednego z synów przyjęto do zakładu, pozostałych zaś odstawiono do szpitala powszechnego celem wyleczenia ich z ciężkich okaleczeń jakie sobie zadali.

Spisek na Callesa.

Miano go zabić podczas tańca przy pomocy zatrutej szpilki.

Londyn, 23 sierpnia.

Z Meksyku donoszą, że policja aresztowała 7 kobiet i 5 mężczyzn, którzy oskarżeni są o spisek przeciw osobie prezydenta Callesa, mianowicie miano dokonać zamachu w ten sposób, że pewna 21-letnia dziewczyna miała Callesa zabić podczas tańca z nim zatrutą szpilką.

Meksyk, 23 sierpnia.

W mieście Uruapan doszło do krwawych walk między powstańcami, a wojskami rządowymi. Uzbrowieni rewolucjonści zdobyli miasto z okrzykiem: „Cześć Chrystusowi, naszemu jednemu królowi!“ Następnie obsadzili wszystkie gmachy publiczne.

Między mieszkańcami wybuchła szalona panika. Z okolic nadciągnęły oddziały wojsk rządowych i doszło znowu do krwawych, gwałtownych utarczek na ulicach miasta. Liczni zabici i ranni zasłali ulice. Walki trwały kilka godzin, lecz wreszcie zwyciężyły wojska rządowe i powstańcy opuścili miasto.

Oszustwo seksualne w Grodnie Bigamista, który okazał się panną.

Grodno, 23 sierpnia.

Całe Grodno zostało poruszone nie zwykle sensacyjną historią związaną z projektem zawarcia związku małżeńskiego Józefa Woronicza.

Rozgłos, jaki sobie zyskał skromny pracownik fabryki wyrobów tytoniowych, najzupełniej był niesprawiedliwy.

Oto podczas, gdy z ambony kościoła Bernadyńskiego po raz trzeci „spadły“ nazwiska Józefa Woronicza i panny B., do probostwa wpłynęło zawiadomienie, że Woroncz jest żonaty.

Wszczęto dochodzenie i ustalono, iż 27 lipca 1927 r. faktycznie p. Józef zawarł związek małżeński z niejaką p.

Jadwigą Swatkowską, lecz po dwu tygodniach... nie pożegnawszy nawet swej połowicy ułotnił się.

Woronicza aresztowano i na skutek poufnych doniesień, poddano badaniom lekarskim, które ustaliły, iż pan Woroncz jest... kobietą na imię ma Janina a prawdziwym nazwiskiem jego — Bomblewiczówna.

Szczególna oszustka należała podobno do legji kobiecej brała udział w obronie Wilna w r. 1920 i od tego czasu porzuciła niewieście szatki stając się zdecydowaną wielbicelką, szczególnie garderoby, którą Sienkiewicz określa skromną nazwą „niegodnych wspomnienia“.

Zbrojny bunt więźniów.

Rozbroili straż i zbiegli do lasów.

Wilno, 23 sierpnia.

Z Kowna donoszą, że w Poniewierzu wybuchł bunt więźniów politycznych. Więźniowie, odsiadujący w tym więzieniu karę, zaprotestowali przeciwko złemu obchodzeniu się z nimi oraz złemu odżywianiu i w konsekwencji ogłosili głodówkę. Władze więzienne głównych przywódców wywiozły do Kowna.

Wówczas pozostali więźniowie wyważyli drzwi cel, rzucili się na straż, którą rozbroili, poczem zaczęli uciekać. Zarządzono pościg, w wyniku którego część zbiegów zdołano ująć, część zaś, posiadająca broń, odebrana straży więziennej, ostrzeliwała się i zbiegła do okolicznych lasów, usiłując obecnie przedrzeć się przez granicę.

Erika Morini zatruta gazem.

Przewieziono ją w ciężkim stanie do szpitala.

Wiedeń, 23 sierpnia.

W kamienicy, w której mieszka sławna skrzypaczka Erica Morini, odbywało się dezynfekcyjne odczyszczanie 2 mieszkań z insektów zapomocą kwasu węglowego. Otwarto zbiorniki z kwasem węglowym i zamknięto hermetycznie obydwie mieszkania.

W kilka godzin później robotnik otworzył okna, chcąc wywietrzyć pokój z zabójczego gazu. Skutki były fatalne: kilkanaście mieszkających w tej kamienicy osób uległo zatruciu i z trudem udało się ocucić je z omdlenia.

Nadkomisarz okręgowy, obecny przy akcji ratowania przypomniał sobie, że w kamienicy tej mieszka sławna wirtuozka skrzypaczka Erika Morini, która w nocy powróciła z podróży. Mimo informacji dozorczy domu, że artystka jeszcze nie powróciła, komisarz zapukał do miesz-

kania artystki, a nie otrzymawszy odpowiedzi, wylamał drzwi. Rzeczywiście znaleziono Erikę Morini bez przytomności zaszczoną dwutlenkiem węgla. Po kilku godzinach ratowania udało się wreszcie przywrócić artystkę do życia. Przewieziono ją w stanie ciężkim do szpitala.

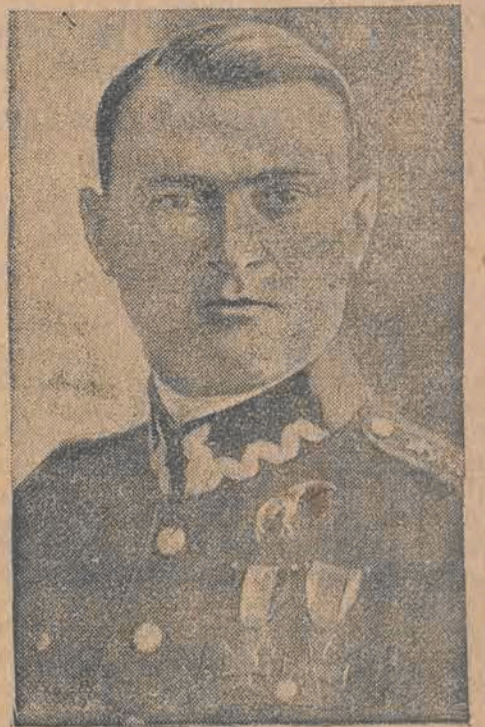
Strejk pracowników konfekcyjnych w Berlinie.

Berlin, 23 sierpnia.

Tel. wł. „Expressu“.

Donoszą z Berlina o coraz szerszych kręgach jakie zatacza strejk pracowników konfekcji męskiej. Pracownicy w Szczecinie postanowili porzucić jutro swą pracę. W strejku weźmie udział od 12 tysięcy osób do 15 tysięcy pracow.

Drugą polski lot przez Atlantyk

KAPITAN KOWALCZYK

który przygotowuje się do lotu transoceanicznego. Start ma się odbyć na wiosnę przyszłego roku z Torunia.

Inspekcja sanitarna trwa dziś w dalszym ciągu

Łódź, 23 sierpnia.

Inspekcja sanitarna dokonywana w Łodzi przez czternaście komisji trwa dziś w dalszym ciągu. Dotychczas zwiedzono już znaczną część miasta. Należy zaznaczyć, że komisje sanitarne badają nie tylko stan posesji mieszkalnych, ale i lokale restauracyjne oraz sklepy spożywcze. Przeprowadzono już kontrole we wszystkich pierwszorzędnych restauracjach, w których nie natrafiono na poważniejsze uchybienia. Naogół komisje w czasie swej dotychczasowej pracy zdołały stwierdzić, że stan sanitarny naszego miasta ostatnio bardzo się poprawił.

Sporządzono wprawdzie kilkadziesiąt protokołów i wyznaczono pewną ilość kar doraźnych, jednakże stwierdzono, że stan w łwiej części domów łódzkich całkowicie odpowiada przepisom sanitarno - higienicznym.

Inspekcje komisji odbywać się będą stale w dość krótkich odstępach czasu.

Zamach bombowy na włoskiego konsula.

Bruksela, 23 sierpnia.

Dzisiejszej nocy dokonano na mieszkaniu włoskiego konsula w Liège zamachu bombowego. Bomba rzucona na dach zniszczyła fasadę gmachu. W chwili krytycznej konsula nie było w domu. Portjer zosał poważnie zraniony. Dotychczas nie zdołano wysledzić sprawców zamachu. Według powszechnego przypuszczenia, zamach ma być dziełem przeciwników faszyzmu.

Dr. C. T. WANG

minister spraw zagranicznych Chin zawarł umowę celną z Niemcami, podejmując się również zawarcia traktatu handlowego z Niemcami. Niemcy stoją na siódmym miejscu w rządzie państw eksportujących swe towary do Chin. Roczny eksport towarów niemieckich do Chin obliczony jest na 160 milionów mrc.

Kampanja przedwyborcza w Grecji trwa jeszcze nadal, mimo to pewnem jest, że Eleutherios Venizelos, który od 30 lat stoi na czele polityki greckiej, zajmie ponownie swe stanowisko prezydenta ministrów. Fotografia przedstawia Venizelosa.

POWOLNY ŻÓŁW
jest symbolem
naszej poczty.
TRZEBA TYLKO CHCIEĆ
A POPRAWA
dałaby się szybko
przeprowadzić.

Łódź, 23 sierpnia.

Nasz ruch pocztowy porobił wprawdzie ostatnio pewne postępy, ale daleko mu jeszcze nie tylko do doskonałości, lecz nawet jako tako sprawnego działania. Właściwie poczta jest uregulowana tylko w wielkich miastach i to częściowo. Braki są liczne, np. brak skrzynek pocztowych. Nikt nie może nam wytłumaczyć, czemu na rogu Piotrkowskiej i Narutowicza, a więc w samym centrum Łodzi jest tylko jedna skrzynka i to schowana gdzieś z boku, aby niewtajemniczony nie mógł jej dojrzeć.

Zagranicą skrzynek na ulicach jest niezliczona ilość. W Ameryce, kraju największej korespondencji, mimo niesłychanej wprost ich liczby, ludzie nie zadają sobie nawet fatygi szukania skrzynek, gdzie list mógłby się jeszcze zmieścić; poprostu kładą list na skrzynkę, pewni, że nie zginie!...

Na wsi u nas stosunki są horendalne. Poczty otrzymują gminy. Listy i gazety leżą tak długo, póki ktoś się po nie nie zgłosi... Czy nie powinniśmy brać przykładu z Niemiec, gdzie obowiązki agenta pocztowego za małą zapłatą specjalną pełni nauczyciel? Skoro w każdej wsi jest szkoła, jest równocześnie i urząd pocztowy, do którego gmina obowiązana jest dostarczać korespondencję. Jesteśmy pewni, że nauczycielstwo szkół ludowych zgodziłoby się chętnie na takie do datkowe płatne zajęcie, a min. pocztę mogłoby pokryć koszty eksploatacji przez wzrost ruchu pocztowego.

Na nieszczęście nie umiemy organizować. Małemi środkami a umiejętnie, to da się zrobić wszystko. Trzeba tylko trochę pomyśleć...

E. Lukas.

DENS
ZNAKOMITE MYDEŁKO DO ZĘBÓW

POCZEM POZNAŁ.

— Złapałem właśnie pięć much —
dwa samce i trzy samiczki.
— Skąd wiesz?
— Dwie siedziały na stole, a trzy na
lustrze.

Okręt rozbił się o skały. Straszna katastrofa pochłonęła 40 ofiar.

Bohaterski żołnierz rzucił się w spienione fale, by dopłynąć do stacji radiotelegraficznej.

Przed kilku dniami telegramy doniosły krótko o strasznej katastrofie okrętowej, jaką się wydarzyła w pobliżu portu Haitong (Indochiny). Okręt „Cap Lay” wpadł na skały i rozbił się, wskutek czego zatонуło trzydziestu europejskich i dziesięciu krajowców.

Obecnie nadeszły pierwsze szczegółowe sprawozdania o przebiegu tej strasznej katastrofy.

Oto co opowiada jeden z jadących na okręcie „Cap Lay”.

— Okręt nasz znajdował się blisko ujścia rzeki Haifong. Pogoda była straszna, wiatr i deszcz.

— Około godziny drugiej nad ranem zbudził wszystkich straszny wstrząs, po którym nastąpił drugi, niemniej silny.

— Skoczyłem z łóżka. Światło elektryczne wszędzie pogasło. O ile mogłem zdać sobie sprawę w ciemnościach, zleka tylko rozjaśnianych małą lampkami kieszonkowymi, pasażerowie i załoga biegali w nieładzie. Załoga zajęła postępowki ratownicze. Wszyscy mieli pasy ratunkowe. Nikt nie wiedział, co się stało, lecz wkrótce wiedzieliśmy o tem aż nadto dokładnie.

— Okazało się, że okręt nasz uderzył

dziobem w skałę; został dosłownie rozpruty i pod naporem skały pękał coraz bardziej. Skała, tworząca małą wyspę na morzu, mogła być jedynym naszym ratunkiem.

Widząc to kilka osób skoczyło do wody. Jednym udało się dotrzeć do skały, inne natomiast utonęły. Dopiero po wielu trudach udało się załozce z masztów i innego materiału zrobić coś w rodzaju pomostu, po którym pasażerowie okrętu mogli dostać się na skały.

Trzeba było jednak dać jeszcze znać w Haifong o katastrofie. Port był, co prawda, blisko, lecz pogoda była straszliwa. Dopiero po wielu godzinach nieprawdopodobnych wprost wysiłków udało się zbliżyć do rodzaju tratwy; na tratwie tej siedło dziesięciu marynarzy, którzy mimo burzy wyruszyli do Haifong.

— O godzinie piątej przeszedł na skały ostatni człowiek z okrętu. Wtedy można też było zrobić obrachunek strat. Okazało się mianowicie, że skutkiem katastrofy zatонуło trzydziestu europejskich i dziesięciu annamitów. Padli oni ofiarą pośpiechu i zdenerwowania. Pragnąc się ocalić, rzucili się w fale jeszcze

przed urządzeniem pomostu; a nie mając dość sił, by dostać się na skałę, zatnęli w spienionych nurtach.

— Lecz wydotanie się na wyspę było zaledwie małą częścią całej pracy. Wprawdzie wszyscy wyrwali się dzięki skałce do objętej fal, lecz źle odziani, siedzącej na pustej skałce podczas deszczu i wiatru, nie mając nic do jedzenia ani do picia; mogli łatwo zginąć z głodu i wycieńczenia. By dać znać o katastrofie, usiłowano rozpalać wielkie ogniska, by to jednak bezskuteczne.

— Wreszcie pewien żołnierz zdobył się na gest naprawdę bohaterski. Oświadczył on mianowicie, że gotów jest popłynąć do najbliższej stacji radiotelegrafu odległej o cztery kilometry, i w ten sposób powiadomić o nieszczęściu. I rzeczywiście mimo burzy rzucił się w fale i pułynał.

Gdy wieść o katastrofie z naszym okrętem dotarła do Haifong, rozegrały się tam straszne sceny.

Po przybyciu do portu czterdzieści osób trzeba było przenieść do szpitala z powodu doznanych okaleczeń.

Doniosły wynalazek polskiego lotnika

Nowy sposób sygnalizacji świetlnej w aeroplanach.

Prasa amerykańska donosi, że znany milwaucki lotnik polski p. Czaplewski, dokonał ciekawego wynalazku aparatu, który wskazuje lotnikom kierunek wiatru za pomocą świateł kolorowych. Wynalazkiem tym zainteresował się rząd amerykański, który zakupił kilka aparatów. Wynalazek sam został zakupiony u p. Czaplewskiego przez dwóch amerykańskich. Czaplewski już od młodych lat interesuje się lotnictwem i sam zbudował 15 samolotów. P. Czaplewski myśli także o laurach Lindberga, lecz brakowało mu zawsze kapitału i nie mógł zainteresować kapitalistów i przemysłowców swymi projektami.

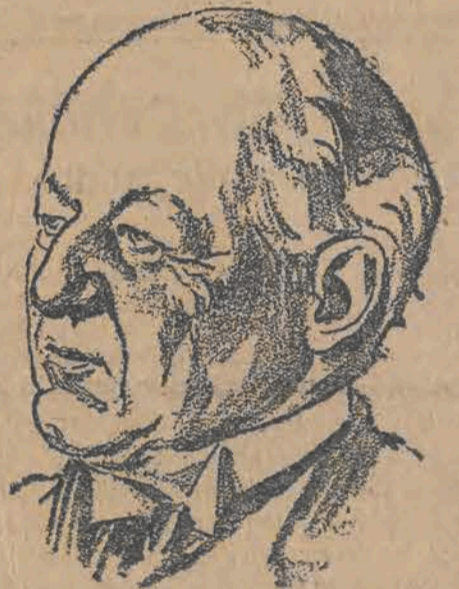
Pewnego razu o mało nie ziszcili się jego życzenia w tym kierunku, ponieważ zaangażowali go dwaj Europejczycy w

Toledo do wybudowania aeroplanu, którym zamierzali przelecieć Atlantyk.

Gdy samolot dobiegał ukończenia, mężczyźni ci zostali zabici podczas próbowania jednego z motorów w aeroplanie. Uderzyli oni o wagon kolejowy podczas mgły, ponosząc śmierć na miejscu. Byli to Anton de Pauli, inżynier austriacki i M. A. de Mos, lotnik francuski.

P. Czaplewski wstawił się również jako wyścigowiec automobilowy. Udoskonalił on ostatnio nowe światło sygnałowe dla automobilów, oraz aparat hydrauliczny, służący do zmniejszenia wstrząsu przy lądowaniu aeroplanu i nowym materiałem do pokrycia skrzydeł aeroplanowych.

Na przyszłą zimę zamierza on wybudować samolot swojego pomysłu i w lecie poleci do Europy.

LORD HALDANE

wybitna sylwetka polityczna Anglii, b. minister wojny, autor wielu dzieł filozoficznych, zmarł w wieku lat 72.

BERNBROUX.

PRZEKLENSTWO KRWI.

POWIEŚĆ SENSACYJNO-KRYMINALNA.

50)

W milczeniu zeszedł obiad. Małżonkowie nie przemówili do siebie ani słowa. Marynia krzątała się po pokoju, to na Jacobiego, to na Felę rzucała podejrzliwe, pytające spojrzenia.

Maurycy gwałtownie odsunął krzesło, przeszedł się kilka razy po pokoju i nie zwracając zupełnie uwagi na obecność żony wyszedł do przedpokoju.

Głośne trzaśnięcie drzwiami doleciało do uszu Feli.

Maurycy poraz pierwszy od czasu ślubu wyszedł po obiedzie bez słowa pożegnania.

Fela, pogrążona w głębokiej zadumie, nie ruszała się z miejsca.

— Węglarz przyszedł po pieniądze — przerwała rozmyślania Feli stara Marynia.

Fela westchnęła głęboko, spojrzała na służącą jakby nie rozumiała pytania i znów zapadła w zadumę.

— Za węgiel trzeba płacić! — głośniej powiedziała Marynia, patrząc z podłoba na Felę.

Fela wstała i ociężałym krokiem prze-

szła do sypialnego, gdzie w bieliźniarce przechowywała swe topniejące fundusze.

Wyjęła banknot i milcząco podała go służącej.

— Co pani dziś taka? Nie dobrze moja pani. W naszym stanie, to albo by się mocno obili jedno drugie i potem byłaby zgoda, albo każde idzie w swoją stronę, ale żeby się „ciągiem” mężczyźni i użerać, kto to słyszał? — skrytykowała stosunek państwa Jacobi Marynia.

Fela, która miała duszę przepojoną goryczą i czuła potrzebę rozmawiania z kimkolwiek, nie przerywała Maryni, która bądź co bądź była starą doświadczoną kobietą i znała Felę od dziecka.

— Moja Maryniu! Już lepiej się powiesić, niż wciąż znosić te hece — powiedziała po chwili Fela.

— Niechże pani takich głupstw nie mówi. Co to, czy Boga niema na niebie? Wstydziłaby się pani takie rzeczy mówić. Przecież to obraza boska. Pani nie umie panem rządzić, pani za dużo przemyśla, a tu trzeba chłopca za łeb i porzą-

dek w domu musi być. Albo on mnie, albo ja jego, inaczej spokoju nie będzie. A te ciągle wzdychania, przewracania oczami, to niewiele pomogą.

W tem miejscu Marynia świetnie przedrzeźniała Felę, naśladując jej sentymentalne ruchy, głębokie westchnienia, przyczem robiła to tak dobrze i z takim przejęciem, że Fela, mimo, iż — powinna raczej była Marynię wyeksplodować czempredziej do kuchni, uśmiechnęła się lekko.

— E! Dużo tam Marynia wie... — powiedziała po chwili.

— Proszę pani, ja wiem niejedno, ja wiem więcej, niż pani się zdaje, znowu nie jestem taka głupia. Kobieta zawsze musi być mądra, a wtedy i jej mężowi jest dobrze. A pani, niech się pani na mnie nie „gniwa”, ale pani, to „ciągiem” panu dokuczam...

— Ja panu dokuczam? — przerwała Fela, zaskoczona tą bezstronną opinią świadka.

— Tak, pani jego zmarnuje bo on czuje, że tu coś się koło pani kręci, ale nie wie kto, a jest za „delekatny”, żeby pytać i wywiady robić.

— Co tam Marynia znowu plecie, kto się kręci, dlaczego ja tutaj jestem winna?

— Paniusiu kochana! Przecież pani rodzina zna mnie już dawno, mamusię pani znam od czasu, kiedy pani jeszcze „tycia” malutka była. Niech pani najlepiej powie temu oficerowi, żeby głowy nie zawracał, że pani jest przyzwoita kobieta, dobra żona i znać go nie chce. Niech pani tak powie, to nasz pan będzie znowu szczęśliwy, wesoły. Ja tak lubię

jak pan jest wesoły, jak smacznie zjada i jak jest spokojny w domu — prosila z łzami w oczach Marynia.

— Ależ Maryniu, ja nie wiem o czem Marynia mówi — zawołała zdumiona Fela.

— Moja pani, to już nieładnie, tak ze mną pani nie powinna robić.

Ten oficer, elegancki, chociaż trochę kuleje, bo był ranny w nogę, to wciąż się koło domu kręci, a panią się pytał dozorca, dał mu napiwek, więc Antoni wszystko mu dokucznie powiedział jak co jest, kiedy pani wychodzi, jak tutaj państwo żyjecie...

— A skąd Antoni wszystko tak dobrze wie? — spytała Fela.

— Jak się siedzi na dole, to się niejedno gada; a skąd ja mogłam wiedzieć, że on jakiemu obcemu będzie wszystko opowiadał — tłumaczyła się Marynia.

— Obcemu? — spytała jakby siebie służącej.

— Dobrze, dobrze, niech Marynia załatwi węglarza, nie można człowieka samego zostawić w kuchni, tyle już razy mówiłam Maryni — powiedziała Fela.

— A prawda, prawda, trzeba uciekać — odpowiedziała Marynia i czempredziej udała się do kuchni.

— A więc jeszcze pamięta o niej, szukał jej, dowiadywał się — rozmyślała Fela, a do serca jej przypląnęła nowa fala gniebionego, zwalczanego uczucia dla tego, który w przededniu wichury wojennej w swych silnych, męskich, ale jakże delikatnych dłoniach zbudził w niej kobietę. (D. c. n.)

„Pikantny“ skandalik małżeński. Słomiany wdowiec przyłapany in flagranti.

Lódź, 23 sierpnia.

W mieszkaniu państwa Z. przy ulicy Piotrkowskiej miała miejsce pikantna awantura. Pani Z. od miesiąca bawiła w Sopotach. Jej młody małżonek, buchalter jednej z popularniejszych firm łódzkich, korzystał z wolności i bawił się na całego w nocnych lokalach. Tam też zawarł znajomość z pewną damulką z półświatka, która urozmaicała mu stale wieczory. Wczoraj zaprosił ją na noc do siebie. Gdy spoczywali już w objęciach Morfeusza, nagle rozległ się głośny dzwonek.

Jak się okazało przyjechała pani Z., zaniepokojona brakiem wiadomości od męża. Pan Z. nie zdążył ukryć swej przyjaciółki. Żona, zastawszy ją w sypialni rzuciła się na męża z piastkami. „Ta trzecia“ stanęła w obronie kochanka. Wynikła zjadła bójka, która zaalarmowała sąsiadów.

Awanturę musiała zlikwidować policja gdyż wesola damulka nie chciała opuścić mieszkania.

Jakie będą skutki tej awantury — przyszłość pokaże.

— Czy maż pani mąż wyzdrowiał?
— Tak, ale jeszcze nie wychodzi z domu.

— Dlaczego?
— Bo nie dokończył jeszcze wszystkich lekarstw.

Ach te jajka!

Dlaczego są takie drogie?

— Czy państwo kupują czasem jajka?

— A jakże! Kupujemy...

W takim razie musicie wiedzieć, że takłe małe jajeczko kosztuje 18, 20 groszy, a naj lepsze „gwarantowane“ 22 gr. Stosunkowo nie jest to bardzo tanio.

Alc idźcie do jakiegokolwiek restauracji i zażądajcie tak prymitywnego specjału, jak jajecz nica. Okazują się, że w Hiciej młeczarni kosztuje ta przyjemność 1 zł. 20 gr. do 1 zł. 50 groszy. Zdarza się zaś, że niektóre jedłodajnie nawet nie pierwszorzędne, liczą za jajecznicę 2 złote i więcej.

Co tu u licha tyle kosztuje?

A no policzcie: trzy jajka, masło (bardzo podejrzane), sól, kuchnia, rundelek, procent kelnera, podatek, niezapłacony rachunek innego gościa, kucharz, światło, remont lokalu itp.

To stosunkowo nie jest nawet tak drogo.

Plaga pożarów

na letniskach podmiejskich.

W ostatnim tygodniu szereg letnisk podmiejskich został dotknięty plagą pożarów. W Zakocławach dwukrotnie zapaliły się drewniane domki, zamieszkiwane przez letników i ogień wyrządził dość poważne straty. Pożary w naszych miejscowościach letniskowych są prawdziwą katastrofą. Drewniane domki, niezabezpieczone przed ogniem trudno jest ratować, szczególnie z tego względu, że techniczne trudności nie pozwalają lokalnym drużynom strażackim wydatnie pracować.

Butelką w głowę.

Awantura przed fabryką.

W dniu wczorajszym przed fabryką „Widzewska Manufaktura“ przy ul. Rokicińskiej 81 wynikła awantura.

Do wychodzącego z portierni robotnika Franciszka Jabłońskiego (ul. Niska 4) podbiegła nagie jakaś nieznana mu kobieta i zadala mu w głowę szereg ciosów butelką, poczem rzuciła się do ucieczki i zbiegła w nieznanym kierunku.

Do brojącego krwią Jabłońskiego zawezwano pogotowie, którego lekarz stwierdził 7 głębokich ran ciętych głowy i po udzieleniu ostatecznej pomocy przewiózł Jabłońskiego w stanie bardzo osłabionym do domu.

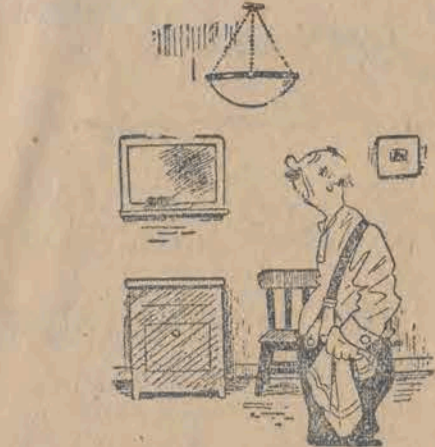
Przygnieciony do muru.

W tartaku parowym przy ul. Żeromskiego 90/92, 20-letni robotnik Józef Stoczyński, zamieszkały przy ul. Srebrzyńskiej 7, przygnieciony został ciężkim balem drewnianym do muru, wskutek czego uległ złamaniu lewej łopatki. Za wezwany lekarz pogotowia ratunkowego po udzieleniu Stoczyńskiemu pierwszej pomocy, przewiózł go do domu dla braku miejsc w szpitalach.

Zamach samobójczy.

Wczoraj wieczorem przed domem nr. 13 przy ul. Jakóba jakiś mężczyzna napił się w celu samobójczym jodyny. Zawezwany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził stan ciężki desperata i po udzieleniu pierwszej pomocy przewiózł go do szpitala w Radogoszczu.

Jak ustalono, samobójca jest 58-letni Józef Kokosza, bezdomny. Przyczyną rozpaczliwego kroku była skrajna nędza.

— Dziś się rozprawie z moją żoną. To jest oszustwo! Dawałem jej 25 groszy na tramwaj, a ona chodziła pieszo.

Na letniskach porywają dzieci! Oblakana kobieta kupowała dzieci od służących i ukrywała je w odludnej leśniczówce.

Lódź, 23 sierpnia.

W Bukowie miejscowości letniskowej pod Sosnowcem, od kilku dni panowało niezwykłe poruszenie. Kolportowa no bowiem pogłoski, że bandy cygańskie które krążyły po całej okolicy, porywają dzieci.

Wersje te powstały z tego powodu,

Zgon przemysłowca w czasie zabaw.

Piotrków, 23 sierpnia.

Onegdaj zarząd fabryki zakładów przemysłowych w Woli Krystoporskiej urządził zabawę dla robotników fabryki. Na zabawie znajdował się również jeden ze współwłaścicieli Jakób Szpielvogel, który brał żywy udział w tańcach. W pewnej chwili przemysłowiec podczas tańca runął na ziemię z tancerką, a gdy obecni podbiegli, aby go podnieść, stwierdził z przerażeniem, że Szpielvogel życie zakończył. Przybyły lekarz skonstatował, że śmierć nastąpiła wskutek aneurizmu serca.

Kopnięty przez konia.

Nieszczęśliwy wypadek wydarzył się wczoraj przed domem nr. 26 przy ul. Zgierskiej. 52-letni Hersz Marjampolski, kupiec, zamieszkały przy ul. Łąkiwskiej 8 kopnięty został przez konia, przyczem uległ złamaniu prawego podudzia.

Zawezwany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził stan ciężki kopniętego i po udzieleniu pierwszej pomocy odwiózł go do szpitala św. Józefa.

TEATR MIEJSKI

Codziennie rano i wieczorem odbywają się na scenie pełne próby sytuacyjne z wielkiego feryjno - literackiego widowiska scenicznego E-mila Zegadłowicza p. t. „Księżniczka Turandot“.

Boisko sportowe w mieszkaniu Fatalne skutki treningu piłkarskiego.

Lódź, 23 sierpnia.

Straszne utrapienie mieli państwo Włoczyńscy ze swym 16-letnim synalikiem, zapalonym miłośnikiem sportu. Młodzieniec ten kupił sobie piłkę nożną i w mieszkaniu odbywał ćwiczenia. W ciągu kilku dni rozbił 1 tuzin talerzy, tyleż szklanek i kieliszków lecz mimo gorących prośb rodziców nie przestawał ćwiczyć się i „trenować“ w mieszkaniu. Wczoraj po kolacji znów wyciągnął z szafy piłkę.

— Wbiję tatusiowi gola! zawołał.

W tej chwili piłka spadła na stół, rozbijając kilka talerzy. Ułamek szkła zranił p. Włoczyńskiego w głowę. Ojciec, nie mogąc pohamować złości sprawił synal-kowi taką leźnię, że musiano doń wezwać pogotowie, które stwierdziło dość dotkliwie obrażenia cieleśne. Chłopiec złożył uroczyste przyrzeczenie, że nie będzie już w mieszkaniu odbywał niebezpiecznych ćwiczeń sportowych.

Tego dnia nie miał jednak żadnych za

że w tajemniczy sposób zginął 3-letni synek kupca łódzkiego, Jakuba Semgala, którego rodzina przebywała w Bukowie na letniku. Służąca Semgala, która udała się z dzieckiem do lasu, wróciła wkrótce do domu, alarmując chlebodawców straszną wiadomością, że w lesie napadli na nią cyganie, którzy wyrwali jej dziecko i skryli się z niem w gęsiwini.

Zrozpaczeni rodzice zwrócili się do policji. Zarządzone dochodzenie nie dało żadnych wyników.

Dopiero wczoraj przypadkowo wyświeltiono tajemnicze porwanie.

P. Semgala w lesie miejscowym natrafiła na odludną chatę, zamieszkałą przez jakąś nawpół oblakana staruszkę. W chacie tej znalazła swego syna, który bawił się z gromadką innych dzieci. Chłopczyk był rześki i wesół. Czuli się tak dobrze, że nie chcieli wrócić do domu.

Staruszka przyznała się, że kupiła chłopczyka od służącej za 10 złotych. Okazało się, iż w ostatnich czasach dokonała ona kilkanaście podobnych „tran-

zacji“, kupując dzieci w wieku od 3 do 10 lat. Należy zaznaczyć, że dziecimi nie robiła nic złego. W trakcie dochodzenia policyjnego oświadczyła, że nie miała żadnych złych zamiarów względem dzieci, przeciwnie chciała je wychować, jako swoje, gdyż była bezdzietna.

Na głównej noczcie publiczność znosi katusze.

Pod adresem głównego urzędu pocztowego w Łodzi przy ul. Przejazd wpływają ostatnio częste skargi publiczności. Urząd ten cieszy się największą irkwencją. Od rana do wieczora przy wszystkich okienkach tłoczą się interesanci, którzy dość długo muszą wyczekiwać swej kolei. Przekazy pieniężne przyjmowane są tylko przy dwóch okienkach, to też w tym dziale poczty panują licie horrendalne stósunki.

Publiczność musi marnować pół dnia, by wysłać pieniądze. Mimo największych ogonków właśnie przy okienkach przyjmujących przekazy pieniężne urząd pocztowy nie pomyślał o tem, by zaangażować do tej pracy jeszcze kilku urzędników. Czas już przeczec skrócić z lekceważeniem publiczności!

„Przybijal“ do muru przechodniów. Dzkie wybryki pijanego tapicera na ul. Kilińskiego.

Lódź, 23 sierpnia.

25-letni pracownik tapicerski Hiero-nim Bączykiewicz wypił w samotności dwie butelki alembiku i spożył pół kila kiełbasy. Alkohol dodał mu chęci do pracy.

— Gdybym teraz miał wykonać jakiś obśtałunek, tobym to elegancko zrobił — myślał.

Tego dnia nie miał jednak żadnych za

mówień. Mimo to wziął młotek i wyszedł na miasto. Na ulicy Kilińskiego doszedł do następującego wniosku.

— Ludzie — to gwoździe, a domy — to ramy do firanek. Należy więc do ram wbić gwoździe...

Niewiele myśląc zbliżył się do jakiegoś przechodnia, przycisnął go do muru i uderzył w głowę młotkiem. Nieszczęsny przechodzień jęknął z bólu i upadł na bruk.

— Ten gwoździe jest do niczego rozumował pijany Bączykowski. Muszę wziąć inny.

Rzucił się więc na inną ofiarę. Tym razem nie poszła mu już tak gładko, „gwoździe“ stoczył z nim zjadła walkę, w rezultacie której pijany tapicerc został ciężko poturbowany. Wezwano doń pogotowie, które odwiózło go do domu.

Przywłaszczenie.

W dniu wczorajszym do policji w Łodzi zgłosił się niejaki Wiktor Rozenblum, zamieszkały przy ul. Ogrodowej 13 i zameldował, że Nusen Rozenhołc, zamieszkały w Grodzisku przywłaszczył sobie powierzony mu towar, wartości około 2.000 zł. W sprawie tej zostało wdrożone dochodzenie.

PIERWSZY RAZ W ŁODZI!

Miłość i Krew

Dramat łez, krwi, miłości i poświęcenia w 12 aktach. W roli głównej RICHARD BARTHELMESS. Największa Parada Świata

NADPROGRAM: Komedja amerykańska.

Na 1-szy seans wszystkie mjejsca po 50 gr.

Przez monokl.

POCIECHA.

— Wstydź się mężu, znów wracasz do domu nad ranem! Przez całą noc nie zmrzyłam oka!
— Pociesz się! ja też oka nie zmrzyłem.

ZNAKOMITY ŚRODEK.

— Co zapisał ci lekarz na blednicę?
— Swoją rachunek: zaraz dostałem kolorów...

W KOSZARACH...

Do koszar paryskich Latour-Maubourg zgłasza się młody człowiek, kan dydat praw, powołany do służby w szeregach. Sierżant prowadzi go do sali szkolnej, gdzie rekruci zostaną poddani egzaminowi ze sztuki pisania.

— Jestem kandydatem praw — mó wi naiwny młodzieniec.

— I cóż z tego — odpiera ostro sier żant — nie o to się pana pytają, ale czy umie pan pisać i czytać.

NOWOCZESNE...

— Ach, co za nieszczęście! Ta uro czystość naszych zaręczyn przeciąga się w nieskończoność!

— Jeśli tak daleki pójdzie, zanim ostatni goście wyjdą, weźmiemy roz wód

NA ULICY.

— Na miłość boską, człowieku! Jak ty wyglądasz! Masz podbite oko, a z nosa idzie ci krew. Odwiożę cię zaraz do domu.

— Dziękuję! Właśnie stamtąd ide.

U HANDLARZA KOŃMI.

— Co? Pan mówi, że ten koń jest płochliwy? Ależ on od ośmiu dni spi sam jeden w stajni.

Dyżury aptek.

Dziś, w nocy, dyżurują apteki: N. Epsztolna (Piotrkowska 225), M. Bartoszewskiego (Piotr kowska 95), M. Rozenbluma (Cegielińska 12), Gorfeina (Wschodnia 54), J. Koprowskiego (No wowiejska 15). (b)

Uliczni sprzedawcy bakteryj.

Dlaczego nikt dotychczas nie zajął się „budkami” z wodą sodową oraz straganami?

Łódź, 23 sierpnia.

To co się obecnie dzieje w Łodzi w t. zw. handlu ulicznym, uraga najprymitywniejszym warunkom sanitarnym i higienicznymi, jest zaprzeczeniem elementarnych zasad tego, co ogólnie nazywamy porządkiem, ruguje estetyce i przyzwoitościemu wyglądowi naszego miasta.

Zgroza i obrzydzenie ogarnia, gdy się zbliżka przyjrzeć straganom, gdy zauważyć — jak to przekupki i straganiarze brudnymi rękoma grzebią w owocach, przeznaczonych na sprzedaż, jak w szklankach, c odawno czystej ściereczki nie widziały, częstują „klijentelę” sodową wodą z miedzianych „balonów” i sokiem, wyrabianym Bóg wie przez kogo t z czego.

Proszę się tylko przejść po ulicach i pójść choćby na Zielony Rynek. Tam jest dopiero pole do działania dla niejednej

komisji. Kurz, oblepiający „towa” brud roje much obsiadających sprzedawane produkty, które nasze Kasie i Marysie, najchętniej tam nabywają, gdyż są nieco tańsze.

To dzieje się na Zielonym Rynku, na targowisku miejskim. O innych miejscach handlu ulicznego nie ma już co pisać. Tam dzieją się rzeczy straszne i nikomu dotąd nie wpadło do głowy, aby się tam zajął i na lepsze zmienić.

Brud i niechlujstwo podniesione do jakiejś nieskończonej wielkiej potęgi, warunki sanitarne tego rodzaju, że dziw wprost bierze, iż dotychczas w sezonie owoców i wszelkich zieleni w Łodzi nie wybuchła żadna epidemia.

Czy mamy czekać aż wybuchnie? Czy nikt nie zajmie się tym t. zw. handlem ulicznym? ex.

Polska na ostatniem miejscu.

Automobilizm w Polsce spoczywa w powiśnięciu.

Amerykański „Departament of Commerce” ogłosił statystykę samochodów dla całego świata na dzień 1 stycznia r.b. W dniu tym było w użyciu na całej kuli ziemskiej 29.687.499 samochodów, co w stosunku do roku poprzedniego oznacza przyrost o 8 proc.

Najwięcej samochodów posiadają, oczywiście Stany Zjednoczone 23.262.183. Następnie z kolei idzie Anglja z 1 miljonem, Francja z 956 tys. i Kanada z 949 tysiącami. Polska z cyfrą 21.992 samochodów znajduje się na szarym końcu, wśród takich małych państw, jak Portugalia lub egzotycznych jak Chiny, Egipt i Chile.

Jeszcze gorzej przedstawia się ta statystyka w obliczeniu, ilu mieszkańców przypada na jeden samochód, co jest do piero właściwym miernikiem rozpowszechnienia się samochodu. Tutaj ujaw nia się przedewszystkiem, jak mylnem jest powszechne przekonanie, że najbar dziej jest rozpowszechniony samochód

w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. W świetle tej statystyki zajmują one ósme dopiero miejsce — 10 mieszkańców na jeden samochód, zajmują Kanada i Nowa Zelandja. Na trzecim miejscu — 14 mieszkańców na 1 samochód figuruje Australja i Tasmania, na czwartym (38 mieszkańców na 1 samochód) Argentyna, piątym — Francja (40 h.), szó stem — Danja (41 mieszk.), siódmym — Urugwaj (49 mieszk.), ósmym (51 mieszk.) Stany Zjednoczone Am. Półn.

Polska z 1369 mieszkańcami na jeden samochód, figuruje na 36 miejscu. Mniej sze od Polski rozpowszechnienie samo chodu mają tylko: Chiny — 21.062 miesz kańców na 1 samochód, Rosja (7.755 m.) Indje (3.333 m.) i Japonja (1.252 m.), Po za Rosją więc, Polska zajmuje ostatnie miejsce w Europie.

Samochód w Polsce ma więc jeszcze ogromne pole i czy nie wartoby wobec tego pomyśleć poważnie o polskim prze mysle samochodowym?

Kobieta w życiu teatralnem

Od jak dawna kobieta bierze czynny udział w życiu teatralnem?

Stosunkowo — od bardzo niedawna. Teatr grecki, teatr renesansu i baroku nie dopuszczały wogóle kobiety na scenę. Kobiety na deski teatru wprowadziła w okresie rokoka Hiszpanja, sprc wadzając adeptki sztuki scenicznej z Portugalji.

Kobiety początkowo grywały p. mniejsze role męskie, paz'ów, młodzie niaszków i t. p. Przecież do dziś dnia je szcze paziami na scenie bywają kobiety, balet często obdarza kobietę rolą męską, podobnie opera w scenach zbiorowych.

Wyjątkowo w kierunku tym uzdol nione artystki ubiegają się niekiedy o role męskie, tak np. rola Hamleta gręciła częstokroć kobiety do produkcji sceni cznych.

Pierwsza, która ją zagrała była an gielka Sara Siddons, po niej ni emka Abt r. 1779 w Gocie. Ostatnią żeńską kreację Hamleta dała Asta Nilsen — do filmu.

Słynna Sara Bernhardt grywała rów nież Hamleta; najlepszą jej produkcją „męską” była rola tytułowa utworu Ro stand'a L'Aiglon.

Współcześnie fascynuje rolami „mę skimi” popularna artystka niemiecka Elżbieta Bergner, która tej swojej u miejetności zawdzięcza powodzenie. Podobna droga poszły Tilly Wedekind, Carola Neher i Agnieszka Straub.

W naszych teatrach w Polsce nigdy nie mieliśmy wybitnych specjalistek od ról męskich, niemniej niejedna aktorka „naiwna” zdobyła sobie powodzenie w... ..spodniach.

CASINO

Dziś

i codziennie!

Orkiestra pod dyrekcją L. Kantora

Wstrząsający spłot tragicznych okoliczności życiowych

Gniew 7180 zawiedzionych kandydatek do stanu małżeńskiego.

W pewnym piśmie zagranicznym ukazało się następujące ogłoszenie matry monjalne: „Kawaler, w wieku lat 34, dobrze zbudowany, blondyn, poszukuje przystojnej, inteligentnej pani. Cel matrymonjalny. Posiadam majątek ziemski, który wystarczy na dostatnie utrzymanie dla mnie i dla żony. Proszę o przysłanie fotografii i odpowiedzi na nast. pytania: czy pani jest: panna, wdowa lub rozwódka? czy pani kocha jakiegos mężczyzne?”

To dosyć długie ogłoszenie umieścił w gazetach pewien psycholog, pragnący

zebrać materiał do studjów o kobiecie. Otrzymał on 7.180 listów, wśród nich 510 od rozwódek, 440 od wdów i 10 od mężatek. Na 7.100 fotografii, 6.000 przedsta wiło wybitnie brzydkie kobiety. Na pytanie — czy pani kocha jakiegos mężczyzne? — tylko pięć odpowiedziało twierdząco. Jedna z nich pisze szczerze — „że kocha mężczyzne, który jej znać nie chce. Będzie s'e jednak starała być dobrą żoną i z czasem pokochać swego męża”.

Niedyskretny psycholog publikuje obecnie ciekawsze listy.

CASINO

Dziś

i codziennie!

Początek o godz. 4.30

znakomitego adwokata

utalentowanego obrońcy niewin nie oskarżonego o zbrodnię, którą

sam popełnił.

W roli adwokata — genialny tragic, bohater „Ben-Hura” —

FRANCIS BUSHMAN

Główną rolę niewia sty- kusic elki kreuje

ANNA NILLSON —

najgroźniejsza rywalka

Grety Garbo

WIELKI DRAMAT SĄDOWY pod tytułem:

„13-TY PRZYSIĘGLY”

przedstawia w realistycznym świetle życie sądowe — walkę prokuratora z obrońcą o przekonanie

12-TU SĘDZIÓW PRZYSIĘGLYCH.

PONADTO

prześliczna komedia z REGINADEM DENNY p. t.

„GDY MĘŻCZYŹNI SZALEJĄ...”

„Mężom i psom“ wstęp wzbroniony.

Podróżny, który zatrzyma się we wsi Sylvan Grove, w żyznym, pszenicznym stanie Illinois w Ameryce Północnej, zdziwi się, widząc u wejścia do owej miejscowości dwie tablice z następującymi napisami: „Psom wstęp wzbroniony“ i „Mężom wstęp wzbroniony“.

50 młodych żon bogatych farmerów postanowiło sobie mianowicie urządzić w tej wsi „raj bez Adama“.

Chcą one przepędzić wakacje spokojnie, wolne od trosk gospodarskich i utarczek z mężami.

Wobec tego postanowiły niedopuszczać małżonków do miejscowości, w której używają wywczasów.

U wejścia do tego rajy nie staną wprawdzie żaden anioł z ognistym mieczem, ale za to widnieje tablica z napisem: „Mężom wstęp wzbroniony“.

Właściciele domów

proszą o odroczeniu remontów.

W bieżącym roku w Łodzi ma być dokonany remont 600 domów. Większość właścicieli domów, którym nakazano odnowić ich nieruchomości, wniosło rekursy do magistratu, prosząc o prolongatę z najrozmaitszych względów.

Powołano już do życia specjalną komisję, w skład której wchodzi również przedstawiciele stowarzyszeń właścicieli nieruchomości. Komisja ta w najbliższym czasie rozpocznie wszystkie złożone rekursy.

Rumunia pod znakiem olbrzymich afer.

Oszustwo z polami naftowymi zatacza coraz szersze kręgi.

Udział wybitnych osobistości w aferach.

Bukareszt w sierpniu.

Donosiliśmy już o olbrzymiej aferze międzynarodowej, która niedawno ujawniona została w Rumunii, a która wykazała bezprawną sprzedaż bogatych państwowych pól naftowych przez wyrafinowanych oszustów rumuńskich kapitalistom zagranicznym. Własność państwową sprzedali oszuści między którymi znaleźli się wybitni przedstawiciele życia politycznego w Rumunii, jako własność prywatną, przyczem państwo poniosło szkodę na sumę około 3 miliardów lei rumuńskich.

Afera ta wywołała zarówno w Rumunii jak i w kołach zagranicznych kapitalistów bardzo żywe wrażenie. Władze rumuńskie znalazły się w bardzo trudnym położeniu. Nic oszustwa prowadziły do najwyższej w Rumunii postawionych osobistości, nie tedy dziwnego, że rząd rumuński niechętnie pozwalał na prowadzenie zbyt rozległego i jawnego śledztwa, wywołać to bowiem mogło wielki skandal na międzynarodowym terenie. Prokurator sądu najwyższego Petrescu, który na skutek ujawnionych szczegółów afery, dekonąć chciał aresztowania

całego szeregu wybitnych osobistości, — otrzymał nakaz, ażeby całą sprawę zatuszować. Wiadomość ta podziałała na prokuratora tak denerwująco, zirytowała go do tego stopnia, że po jednej z konferencji z czynnikami rządowymi prokurator Petrescu zmarł skutkiem udaru sercowego.

Mimo jednak, że szczegóły tej wielkiej panany nie były oficjalnie ujawnione, władze rumuńskie, a zwłaszcza rumuńskie ministerstwo rolnictwa, któremu podlegają państwowe tereny naftowe, prowadziło w dalszym ciągu śledztwo i kontrolowało akty pól naftowych konsorcjom zagranicznym. I oto okazało się, że z ministerstwa rolnictwa skradziony został kataster dóbr państwowych w Rumunii. Kradzież wydała się jasną, albowiem oszuści przez fałszerstwo dokumentów katastralnych dokonali sprzedaży państwowych pól naftowych, jako grunty prywatne. Rozpoczęto natychmiast poszukiwania i dopiero po długim czasie znaleziono dokumenty podrzucone w piwnicy gmachu ministerstwa między innymi ważnymi, odłożonymi już aktami.

Na podstawie znalezionych ksiąg ujawniło się teraz, że oszustwa z państwem polami naftowymi sięgają znacznie dalej niż dotąd przypuszczano. Oto bowiem oszuści sprzedali kapitalistom zagranicznym nie tylko grunty państwowe w okolicy Dambowicy, ale również i bogate tereny naftowe w okolicy Prahovy, stały się lupem oszustów. I tu też tereny państwowe przez oszukańcze manipulacje urzędników „przerobione“ zostały na własność prywatną i jako takie zafiarowane zostały na sprzedaż. Szkoda wynikła z tej nowej oszukańczej machinacji jest znacznie wyższa, niż szkoda z terenów w Dambowicy, wynosi bowiem w Prahovie około 6 miliardów lei rumuńskich. W aferę tę wciągnięte są również bardzo wybitne osobistości, przez co oczywiście skandal staje się tem większy.

Do historii wielkich międzynarodowych oszustw przybyła zatem obecnie afera rumuńska. Czy władze rumuńskie pozwolą jednak ostatecznie na oficjalne ujawnienie całej oszukańczej machinacji i nazwisk oszustów, czy też kierować będą się w dalszym ciągu względami politycznymi i dążyć będą do zatuszowania całej sprawy, nie chcąc równocześnie zrażać sobie naciągniętych kapitalistów angielskich, oto tematy, o których dzisiaj wszyscy w Rumunii mówią.

Tortury przy pracy

znoszą robotnicy w Rosji sowieckiej.

Na podstawie urzędowych źródeł sowieckich, a mianowicie materiału, dostarczonego przez centralną komisję nadzoru przy partii komunistycznej, można sobie wyrobić pogląd, w jakich to warunkach pracuje sowiecki robotnik, o którym nie jeden myśli może z zazdrością.

W przemyśle szklanym — brzmi raport tej komisji — robotnicy przerabiają masę szklaną nogami, tak jak to miało miejsce w starożytnym Egipcie. Zasadniczo winni oni pracować osiem godzin, naprawdę jednak są w stanie wytrzymać zaledwie osiemdziesiąt minut. Bo już po pięciu minutach takiej pracy temperatura ciała wzrasta bardzo szybko, puls ma 170 do 200 uderzeń i pracę trzeba przerwać natychmiast.

W fabryce naczyń glinianych w Dulewsku temperatura w hali z piecami dochodzi nieraz do 48 stopni. Robotnik, który tam pracuje, traci codziennie kilogram wagi.

Biurokracja, która zapanowała nad wszystkimi urządzeniami i organizacjami w sowietach, satnowi prawdziwą plagę kraju uniemożliwiając jakkolwiek zmiany na lepsze w przemyśle.

W Carycynie, w kopalniach „Donugla“, robotnicy zamiast wozić węgiel na wózkach, muszą go przenosić na plecach. Teraz wzniesiono na terenach naftowych Baku szereg zakładów przemysłowych; ponieważ jednak zapomniano (?) o urządzeniu wentylatorów, więc warunki pracy są wprost nie do zniesienia.

W dziesiątą rocznicę rewolucji urządzono w kopalniach Czecherbinów łaźnie; lecz ani jeden robotnik nie mógł z nich dotąd skorzystać, choć łaźnie istnieją już prawie rok. Moskiewski trust węglowy, na którego terenie ubiegłej zimy wydarzyło się wyjątkowo wiele nieszczęśliwych wypadków, otrzymał dla polepszenia warunków pracy 129 tysięcy rubli, lecz wydał z tego zaledwie niewielką część.

Na Krymie np., jak utrzymują delegaci robotniczy, są inspektorowie pracy. Jednak nie mają oni wcale czasu na pełnienie właściwych obowiązków, gdyż cały dzień muszą pisać przeróżne raporty dla władz miejscowych i centralnych.

Otrzymałszy z Portugalii zdjęcia naszych lotników Kubali i Dzidkowskiego niezwłocznie po wysadzeniu ich na ląd przez okręt „Samos“ Na górnej ilustracji widzimy okręt „Samos“ na dolnej — bohaterów lotników wraz z oficerami okrętu.

SPLENDID

DZIS PREMJERA!

Wielki podwójny program!

MILOSĆ! SPORT! EROTYZM!

I.

DAMA Z REKORDEM ŚWIATOWYM

Dramat erotyczny w 12 aktach.

**Rekord piękności i szyku!
Rekord dowcipu i zabawy!
Rekord pikanterji!**

**Perła najnowszej twórczości! Niezwykłe
urozmaicenie treści! Kolosalne sceny
zbiorowe!**

W roli tytułowej rozkoszna i słodka

LEE PARRY

Akcja rozgrywa się w Berlinie, Paryżu, Wiedniu
i Londynie.

II.

DZIEWIECZKA Z PUDEŁKIEM

Dzisiejsza Moskwa jak się śmieje i płacze.
Wspaniała komedia w 10 aktach — z życia rosyjskiego.

Role główne odtwarzają:

ANNA STEN

główna i czarująca gwiazda
wytwórni „Sowkino” w Moskwie

oraz **K. FOGEL, I. SAMBORSKI, P. POL.**

Ilustracja muz. pod bat. A. Czudnowskiego

Początek o godz. 4.30 popoł.

W soboty i niedziele od godz. 1.30 do godz. 3

cena wszystkich miejsc **50** groszy i **1** złoty.

Zbłąkani w podziemnym labiryncie. Straszna przygoda kapitana angielskiego i jego siostry

Kapitan armji angielskiej w Indiach, William Orgill, bawiący od kilku miesięcy w Anglii, przeżył ostatnio niesamowitą przygodę. Kapitan ów, namętny i wybitny turysta, udał się w towarzystwie swojej siostry na wycieczkę do sławnego labiryntu podziemnego pod Trethfordem, t. zw. jaskini Grimma. W podziemiach zabłąkali się i niefortunna eskapada zakończyłaby się śmiercią obydwójga, gdyby nie przyjaciel, który dowiedział się przypadkowo o wycieczce i zawiadomił o tem policję. Po trzydziestu kilku godzinach udało się ekspedycji ratunkowej ocalić zbłąkanych.

Słynne jaskinie Grimma w Anglii stanowią słone miasto podziemne. Posiadają one kilka pięter i połączone są olbrzymimi, rozgałęzionymi tunelami. Jaskinie te niejednokrotnie już budziły zainteresowanie historyków i archeologów i z wyjątkiem kilku bocznych tuneli, są już dokładnie zbadane. Większość archeologów jest tego zdania, że jaskinie Grimma mają już kilka tysięcy lat i służyły w czasach przedhistorycznych za schronienie ludzom epoki kamiennej.

Wędrówka przez labirynty bez rutynowanych kierowników uchodziła zawsze za przedsięwzięcie połączone z niebezpieczeństwem życia, zwłaszcza, że do dziś dnia niema dokładnego planu jaskiń łączących je tunelów.

Zdaje się, że właśnie to niebezpieczeństwo nęciło głównie kapitana Orgilla. — Postanowił wraz z siostrą udać się bez przewodnika, celem zwiędzenia podziemnego miasta. Widocznie Argill zlekceważył niebezpieczeństwo, połączone z taką wyprawą, ponieważ nie zaopatrzył się w żadne zapasy, lecz zabrał ze sobą zaledwie jedną świecę i kilka paczek zapatek. Tę lekkomyślność omal nie przyplacił życiem.

Z początku wędrówka odbywała się

bez przeszkód. Dostali się przez krętą, wijącą się drogę podziemną do większej groty, z której rozchodzi się kilka tunelów w rozmaite strony. Po krótkiej naradzie kapitan zdecydował udać się w dalszą drogę i jednym z tunelów, nie troszcząc się o to, w jak sposób wydostaną się na powierzchnię ziemi. Po pół godziny nie znaleźli się w olbrzymiej hali podziemnej, mającej wygląd nawy fantastycznej świątyni.

Chcieli oglądać interesującą jaskinię lecz w tej chwili zdarzył się niebywały przypadek. Orgillovi upadła świeca. Naprawdę w poszukiwaniu za zgubą wyświecono wszystkie zapalki, świeca się nie znalazła i turyści pozostali w ciemnościach, odejści od świata, żywcem zarżebani kilkaset metrów pod ziemią. Z początku zbłąkani nie zdawali sobie sprawy z ogromu niebezpieczeństwa, jakie im groziło. Lecz później sytuacja pogarszała się z minuty na minutę. Czas mijał, widmo śmierci głodowej zaczęło zagładać w oczy.

Tymczasem przyjaciel, powiadomiony przypadkowo o wycieczce, zaczął się niepokoić przedłużającą się nieobecnością kapitana i jego siostry i zawiadomił policję. Pod kierunkiem przewodnika udała się do podziemi grupa policjantów, zaopatrzona w reflektory elektryczne. Cały dzień stracił ratownicy na daremnem poszukiwaniu zaginionych.

Wreszcie o świcie światło reflektorów padło na dwie leżące na ziemi postacie, omdlałe z wyczerpania i głodu. Kapitan Orgill osiadał zupełnie, siostra jego uległa silnemu wstrząsowi nerwów i musiała być oddana do szpitala.

Opowiadali później, że wydawało się im, iż pobyt ich w ciemnościach podziemi zdala od świata i żywych ludzi, trwał całe tygodnie.

**PRYWATNA
SZKOŁA POWSZECHNA**

MARJI WESOŁKÓWNY

UL. PIOTRKOWSKA 84,

przyjmuje chłopców i dziewczynki
od lat 7 i gruntownie przysposabia
do szkół średnich.

Przy szkole Zakład Freb'owski z ogrodem
— dla dzieci od lat 4. —

Zapisy, informacje od dn. 25 b m
codziennie od 10—12 i od 16—18-iej

LECZNICA

lekarzy specjalistów i gabinet denty-
styczny przy Górnym Rynku
Piotrkowska 294, tel. 22-89
(przy przystanku tramw. pabjanickich)
przyjmuje chorych w chorobach
wszystkich specjalności od g. l. rano do 7-iej po poł. Szczęśliwie
osp. analizy (mocz, krew, płwocin etc.)
operacje, opatrunki.

Porada 3 zioła

Wizyty na miesiąc.
Zabiegi i operacje od umowy Kapiele
świetlne. Naswietlanie lampą kwar-
cową Roentgen, Elektryzacja. Zęby
sztuczne, korony złote, platynowe
i mosiężne.

W niedziele i święta do godz. 2 po p.

**Doktor
W. Jagunowski**

Choroby skórne
weneryczne i
moczopięciowe
POWROCIŁ
Gdańska 42.
godz. przyjęć od
8.30—10.30, 1—2.45
i 8—9 w.

**Doktor
Klinger**

Choroby wene-
ryczne, skórne
i włosów
leczenie lampą
kwarc.
Andrzeja Nr. 2
Tel. 32-28.
Godziny przyjęć:
od 1.30—2.30 dla Pań
od 6—8 dla Panów
Wniedziele i świę-
ta od 10—12

**Dr. med.
JAN POLAK**

Chor. wewnętrzne
Andrzeja 43
telefon 64-21.
Przyjmuje od 11-12

GIMNAZJUM MĘSKIE

L. SZAKINA w Łodzi,
Piotrkowska 18.

Egzaminy wstępne rozpoczyna się w czwartek 30-go sierpnia.
Zapisy nowowstępujących uczniów przyjmuje kancelaria gimnazjum co-
dziennie od godz. 10 do 12 i od godz. 6 do 8 wiecz.

**Dr med.
J. Lewkowicz**

Chr. skórne we-
neryczne i płciowe
Konstantynowska 12.
Tel. 55-52
Przyjmuje od 9—1
od 6—8. Dla pań
od 4—5.
Dla niezamożnych
Poszukiwany
od zaraz.
Oferty sub „Czarny”
do administracji
„Republiki”.

Poszukiwany
od zaraz.
Oferty sub „Czarny”
do administracji
„Republiki”.

Lekarz - dentysta

F. Horowicz
przyjmuje w lecz-
nicy przy ul. Piotrkowskiej 294
codziennie od godz.
7—7 wiecz.

OKAZJA!
Przy
R. INSTANTYNOW KIEJ 32
róg Gdańskiej

A. PRZYBYCINA
można dostać
duży wybór - obrazów ręcznie malowa-
nych wszelkiego rodzaju - (wzrost) warunkach h
tylko do 2 zł. tygodnia dwa. spec. opraco-
wa obrazów

TKALNIA

składająca się z 20-40 war-
sztatów angielskich poszu-
kiwana do dzierżawienia
Oferty składać do Adm. „Republiki”
pod „Poważny 300”

W jakim składzie wystąpią Turyści przeciwko Legji?

Dowiadujemy się, że w związku z nie dzielniemi zawodami w Warszawie Turyści — Legja, zarząd Kl. Turystów zdecydował się następująco obsadzić drużynę: Lass, Kubik AL., Karasiak, Hinc, Kulawiak, Kahan, Michalski, Węglowski, Hermans, Stolarski, Frankus. Zachodzi jeszcze możliwość, że po dzisiejszym tre-

ningu skład ten będzie uzupełniony w ten sposób, że pozycję lewego pomocnika zajmie świetnie się zapowiadający Zieliński, zaś na lewym łączniku wystąpi Kubik Stefan. Ekspedycja Turystów udaje się do Warszawy w niedzielę o godzinie 7 rano.

Wyniki ostatniego konkursu „Expressu Wieczornego.”

Ostatni nasz konkurs sportowy, polegający na odgadnięciu wyniku zawodów Ł. K. S. — Pogoń przyniósł dużą ilość odpowiedzi, zbliżonych do faktycznego wyniku zawodów. Widocznie nas! Czytelnicy już się przyzwyczaili do porażek drużyn łódzkich na obcych

boiskach. Blisko 80 procent odpowiedzi brzmiało 5:3, lub 4:2 na korzyść zespołu lwowskiego.

1, 2 i 3 nagrodę po 2 bilety na zawody Turyści — Cracovia otrzymali pp. Zenon Zieliński, ul. Brzezińska 65, Arno Wagner, ulica Lipowa 68, Wacław Bednarek, ul. Sienkiewicza 9.

4, 5, 6 i 7 nagrodę po 1 bilecie na zawody Turyści — Cracovia pp. Władysław Machonbaum, ul. Pomorska 70, Lucjan Lipiński, ul. Zawadzka 26, Tadeusz Rot, ulica Lipowa 44, Hilary Rubinstein, ul. Sienkiewicza 9.

Nagrodzeni Czytelnicy proszeni są o pofatygowanie się po odbiór biletów do redakcji „Expressu” (ul. Piotrkowska 49, 1 p. l. ofic.) w piątek, dnia 24 b. m. między godz. 6—8 wiecz.

Tabela rozgrywek o mistrzostwo klasy A.

Tabela gier ligowych o mistrzostwo klasy A przedstawia się następująco:

Klub	Gier	Pkt.	St. br.
1. Ł. T. S. G.	18	33	71:10
2. Turyści	16	25	51:29
3. Orkan	18	25	48:20
4. W. K. S.	16	21	41:19
5. Widzew	17	20	32:25
6. Ł. K. S.	16	19	46:22
7. P. T. C.	17	15	29:35
8. Hakoah	16	11	22:44
9. Sokół	17	11	27:54
10. Union	17	9	16:45
11. G. M. S.	17	8	21:43
12. Proсна	14	1	17:54

Mecze o mistrzostwo klasy A.

W nadchodzącą sobotę i niedzielę odbędą się następujące zawody piłkarskie o mistrzostwo klasy A:

Sobota, boisko przy ul. Wodnej godz. 16.30: ŁTSG. — Hakoah.

Niedziela, boisko DOK., godz. 11 rano: WKS. — PTC.

Boisko DOK., godz. 16.30 Widzew — ŁKS.

Boisko w Kaliszu, godz. 16: Proсна — Turyści.

Szatnia dla sędziego na boisku przy ul. Wodnej

W związku z zajściami w szatni po zawodach Turyści — Ł. T. S. G., dowiadujemy się, że Zarząd K. S. nie będzie delegował sędziego na to boisko, do czasu, kiedy gospodarze nie wybudują osobnej szatni dla sędziego. Decyzja K. S-u słuszna, skoro się zważy, że w szatni na boisku przy ulicy Wodnej niema nawet miejsca dla zawodników.

Mecz Polska—Rumunia odłożony.

Dowiadujemy się, że na życzenie Rumunii odłożony został między państwowy mecz lekkoatletyczny Polska — Rumunia, który miał się odbyć w Warszawie w dniach 25 i 26 b. m.

Koszykówka.

W związku ze sprawozdaniem o zawodach w „koszykówkę”, które się ukazało w poniedziałkowym numerze „Expressu”, komunikują nam ze Związku Gier Ruchowych w Łodzi, że spotkanie Ł. K. S. — „Geyer” odwołane zostało na prośbę „Geyera”. Union zaś wycofał się z rozgrywek, zaś jedno ze spotkań zostało przesunięte na skutek opóźnionego przyjazdu sędziego p. Nowaka, bawiącego w Niemczech.

Co pisze prasa lwowska o meczu Pogoń — Ł. K. S.

Drużyna Ł. K. S-u pozostawiła we Lwowie b. dobre wrażenie.

Przeprana Ł. K. S-u we Lwowie odbiła się głośnym echem w sferach sportowych całej Polski. Prowadził dwukrotnie i to nawet do pauzy 2:0, a w rezultacie opuścić boisko z przegraną 3:4 i utratą dwóch tak cennych punktów, to rzeczywiście nielada sensacja. Naogół jednak może być Ł. K. S. zadowolony ze swego pobytu we Lwowie. Swą mocno nadszarpniętą reputację, naprawili czerwoni znacznie, zyskując sobie dzięki wspaniałej i fair prowadzonej grze całkowitą sympatię publiczności i prasy lwowskiej.

Obok całego szeregu pochlebnych wzmianek o grze Ł. K. S-u, zamieszczonych we wszystkich pismach lwowskich czytamy w „Wieku Nowym” następującą opinię o drużynie Ł. K. S-u.

„Ostatnie dwadzieścia minut pierwszej połowy nie widać Pogoni na boisku, nawet obrona gospodarzy nie może sprostać koronkowej pracy łodzian, którzy po uzyskaniu cornera w 40 minucie, osiagają w 42 min. upragniony cel i po strzale z drugiego rzutu różnego Król główkuje drugą bramkę. Pauza. Pierwsza połowa skończona — prowadzenie Ł. K. S-u zasłużone.

Po zmianie miejsc zaczyna się seria bramek. Rozpoczyna ją Zimmer już w 2-jej min. Kępka trawy przed bramką dezorientuje Pilca, czekającego z przygotowanymi rękoma na piłkę, — ta przeskakuje go jednak i „siedzi”. Ł. K. S. nadrabia miną, zdając sobie dokładnie sprawę, że bramka padła przypadkowo. M. ja dziesięć minut prawdziwego zmagania się, wreszcie w 15 min. Mauer bije trzeci corner do ŁKS-u, a Batsch skierowuje wygodnie głową piłkę do siatki.

Burza oklasków zachęca Pogoń do wyczerpanego wysiłku. Trzmiela z prawej strony pomocy przechodzi na środek, niewiele to jednak pomaga, bo w 3 min. później Batsch strzela 3-cią bramkę, której Pilc wogóle nie bronil. Widownia szaleje z radości. 21-sza minuta powoduje małą konsternację — gdy Król zdaleka strzela wyrównującą bramkę. Pogoń zabiera się do rzetelnej roboty — zdobywa jednak tylko 2 cornery, na które Ł. K. S. odpowiada jednym. Następuje ostatni kwadrans. Która z drużyn ma więcej sił, ta wygra zawody. Przyznać trzeba, że egzamin w tym kierunku zdała Pogoń. Jeśli nawet bramka zdobyta w 33 min. przez Deutchmana była przypadkiem, a raczej wynikiem nieudolności bramkarza, to w każdym razie Pogoń w ostatnich minutach była lepsza i tego naciskała. Zwycięstwo lwowiaków jest szczęśliwie zasłużone, świadczy zresztą o tem sam cyfrowy wynik.

ŁKS. przedstawia się bardzo dodatnio, na drużynie widać rzetelną pracę, brak im jedynie nerwu do walki o mistrzowskie punkty. Pogoń, mimo słabych momentów, które mógł powodować brak takich graczy, jak dr. Garbień i Olearczyk, wyszła cało z opresji, zdobywając dalsze dwa punkty.

Jak przedstawiali się w niedzielę o baj przeciwnicy?

ŁKS. był do przerwy nie do pokonania. Cała drużyna gości, grająca z niezwykłym zapałem, nie dawała w tym o-

kresie zawodów ani przez chwilę powodu do krytyki. System gry — raczej może podświadomy — mają łodzianie dość ciekawy: nie rozszczepiając się zbytnio i nierozpraszać się po całej szerokości boiska, skupiają się raczej wewnątrz, tworząc spisty i silny trzon, trudny już choćby ze względu na swą gęstość do przebicia. Jedyne odchylenie było odkomenderowanie Trzmieli do Szabakiewicza, którego ten doskonały pomocnik strzegł w pierwszej połowie czujnie i nieustannie.

Z tem skupieniem zewnętrznem poszło jednak w parze także pełne natężenie i uwagi skoncentrowanie się psychiczne. W sumie dało to doskonałą prawie grę, opartą bowiem na rzeczywistej umiejętności technicznej, wspomóżonej wyżej wymienionymi czynnikami.

Wszystko to załamało się niejako po przerwie. Niestety nie można się było oprzeć wrażeniu, że bezpośrednim powodem tego było jednak wyczerpanie sił fizycznych sympatycznego zespołu łódz-

kiego. Zrywał się on jeszcze potem od czasu do czasu, popędzany biczem woli, lecz nie starczyło to już na Pogoń, która stopniowo i powoli odnalazła się wreszcie pod koniec zawodów już zupełnie.

Jeśliby wziąć duży kawałek pod mikroskop krytyki, to zacząłby w niej mimo wszystko wyraźnie kilka większych plam. — Przedewszystkiem napad Środek napadu Król i lewy łącznik Moskal, zlewają się tu w doskonałą, pełną celowości i spokoju dwójkę, promieniującą jednak równocześnie ruchem i tempem. Otoczenie ich — pierwsza klasa.

Pomoc bardzo jednolita i wyrównana, trzymała się do przerwy bardzo dobrze. Dalej jednak nie starczyło już sił i pogrom ŁKS-u byłby już zupełny, gdy by nie Cyll, który dopiero w obliczu niebezpieczeństwa, przypomniał sobie stare dobre czasy. Do przerwy był partner Jerzego Jeżewski bezsprzecznie odeń lepszy.

Jak widać z powyższego, Ł. K. S. mimo marnej pozycji jaką zajmuje w tabeli, przynosi barwom Łodzi dużo zaszczytów.

Polonja straci 2 punkty z meczu z Hasmoneą.

W związku z wiadomościami, jakie się ukazywały w prasie po zawodach Polonji z Hasmoneą lwowską, o nieprawym udziale dwóch zawodników Kocha i Ratta w barwach Polonji, dowiadujemy się obecnie następujących sensoryjnych szczegółów: Koch był rzeczywiście zwolniony z Policynego Klubu Sportowego, natomiast Rattkie nie tylko nie otrzymał zwolnienia ze

swego macierzystego klubu Mysłowice 06, lecz został nawet zdyskwalifikowany przez Górni. Związek Piłki Nożnej od dnia 2 sierpnia do dnia 2 października, a więc nieprawie brał udział w barwach Polonji.

Jednocześnie dowiadujemy się, że w związku z tem Hasmonea lwowska założyła protest do Ligi P. Z. P. Z., który ma duże szanse powodzenia.

Z rewolwerem w rękę bronil się bramkarz przed porażką.

Nielada wypadek miał miejsce na pewnym meczu piłkarskim w okolicach Pragi. Odbywały się zawody towarzyskie między miejscowym klubem a drużyną z innego miasta. W pewnym okre-

sie, gdy stan gry opiewał 4:1 dla gości, sędzia podyktował rzut karny na niekorzyść miejscowych. Gdy napastnik gości zamierzał egzekwować rzut, w tym momencie bramkarz wy dobył ukryty pod swetrem rewolwer i oddał kilka strzałów. Na boisku powstał popłoch. Gracze nawzajem się popychając, w śmiertelnej panice uciekali. Dopiero przy bycie żandarmerji położyło kres zajściu. Aresztowani zostali: rewolwerowy bramkarz i 2 widzów.

Kursy trenerów piłkarskich w Polsce.

Jak się dowiadujemy, Państwowy Urząd Wychowania fizycznego otwiera w najbliższym czasie kurs instruktorów piłkarskich dla sportowców rodzimych, którzy po ukończeniu kursu, rozjechaliby się po całej Polsce i tam w przeróżnych klubach objeliby posady trenerów piłkarskich. Zamiarowi Państw. Urz. Wychowania Fizycznego należy jeno przyklasnąć, gdyż zagranicą od dawna już istnieją podobne kursy dla piłkarzy, tak że w ten sposób kraj zdobywa wykwalifikowanych trenerów footballowych, którzy z mniejszymi klubami uprawiają racjonalne treningi.

Wspaniały gest sędziego footballowego.

Jak się dowiadujemy, sędzia zawodów Szwecja — Polska, rozegranych w Krakowie, p. Nauwens z Holandji okazał piękny gest, nie chcąc przyjąć zwrotu kosztów podróży z Helandji do Katowic i z powrotem, twierdząc, że w drodze powrotnej zajął sprawę finansową, co pozwoli mu pokryć swe osobiste wydatki.

Najbardziej europejskie miasto na wschodzie. Dzisiejsza Aleksandria jest najmod- niejszą stolicą europejską.

Arabowie i egipcjanie marzą o wyrzuceniu Europejczyków z Aleksandrii.

Najbardziej europejskim miastem na północno-wschodnim wybrzeżu afrykańskim jest bezsprzecznie Aleksandria. Kultura Europy przejawia się tu najsilniej. Budowa ulic, tryb życia ludności, oraz stroje mieszkańców sprawiają wrażenie, jakgdyby Aleksandria wycięta została z terenu europejskiego i przeniesiona na grunt afrykański. Z dawnej, historycznej Aleksandrii nie prawie w dzisiejszym mieście nie pozostało. Stare budowle, słynne gmachy, — oraz cenna biblioteka Ptolomeusza, obejmująca około 200000 drogocennych manuskryptów, — wszystko to zginęło częściowo w czasie licznych wojen, — częściowo zaś padło ofiarą wielkiego pożaru, który nawiedził Aleksandrię w roku 1882.

Na starych gruzach powstało przy współpracy napływających Europejczyków zupełnie inne miasto, utrzymane w stylu nowoczesnej stolicy europejskiej. O ile więc Kairo ma charakter silnie wschodni, — o tyle Aleksandria wyłamała się najzupełniej z pod tych reguł.

Czyste, dobrze utrzymane ulice, tonące wieczorami w morzu światła elektrycznych, — szeroko rozbudowane aleje, na których w godzinach południowych i wieczornych odbywa się korso całego eleganckiego świata pań i panów, — dalej liczne dancingi i bary, w których tańczy się charlestona do białego rana — oto najgłośniejsze cechy Aleksandrii, składające się na zupełnie europejski charakter tego miasta.

Na każdym kroku widzi się też przeważnie tylko Europejczyków. Arabowie i Egipcjanie, stanowiący właściwą, dawną ludność, tworzą element niezbyt silny i znajdują się poza głównymi dzielnicami, mieszkając w małych, ciasnych, brudnych domkach. Jest to jakgdyby przedmieście Aleksandrii.

Wśród ludności europejskiej spotkać można przedstawicieli prawie wszystkich większych narodów europejskich. I tak tworzą silne kolonie: Anglicy, Francuzi, Grecy, Niemcy itd. Naprawdę kosmopolityczne miasto! Poszczególne narodowości współżyją ze sobą w zupełnej harmonii — wszelka odrębność jest nieznaną. Cechą ogólną wszystkich jest wesołość i beztroska, — co sprawia, że Aleksandria czyni zawsze wrażenie pogodnego, sympatycznego miasta.

Wszędzie widzi się szyk i elegancję. Panie paradują w najnowszych modelach mody z Paryża. Panowie zaś przestrzegają pilnie wszystkich przepisów w „bon-tonu“. I nie dziwnego! Aleksandria i Aleksandryjczycy pretendują do miasta afrykańskiego Paryża...

Nacjonaliści egipscy odnoszą się do europejskich mieszkańców Aleksandrii z jaknajwiększą niechęcią. I o niczym innym nie marzą szowiniści egipscy, jak tylko o tem, by Europejczyków zmusić do opuszczenia miasta, i uczynić z Aleksandrii, tak jak z Kaira czysto egipsko-arabskie centrum. Do celu tego dążą nacjonaliści egipscy przez wyłożoną pracę gospodarczą, przez tworzenie coraz to nowych silnych placówek egipskich, które wydatnie subwencjonowane, przyczynią się mają do bankructwa interesów E-

uropejczyków w Aleksandrii i zmusić Europejczyków do emigracji. Europejska ludność zdaje sobie dokładnie sprawę z niebezpieczeństwa tych posunięć, — toteż poszczególne narody szukają ostatnio drogi porozumienia z egipcjanami i arabami.

Jakkolwiek jednak dalej ukształtują się stosunki jest na razie Aleksandria najbardziej europejskim i najbardziej dla Europejczyka miastem na północno-wschodnim wybrzeżu afrykańskim.

Dom podniesiony w powietrze.

Przed kilku tygodniami dełożowano w Berlinie grożącą zawaleniem 5-piętrową kamienicę ponieważ stała na wilgotnym bagnistym gruncie. Obecnie celem ochrony przed zburzeniem starają się władze miejskie przeprowadzić interesujący eksperyment, mianowicie podnieść cały gmach na specjalnych 20-metrowych dźwigniach, na których zmontowano 20 pras hydraulicznych. Za pomocą tych pras udało się rzeczywiście podnieść dom o kilkanaście centymetrów, przyczem stwierdzono, że rysy powstałe w fundamentach zmniejszyły się. Inżynier, przeprowadzający tę próbę spodziewa się, że w przeciągu 6-ciu do 8-miu tygodni uda się podnieść budynek do właściwej wysokości, podcementować fundamenta i uratować przed zagładą.

„Mistyczne” tajemnice błękitnego salonu. Piękny wróżbita uwodził łatwowierne kobiety 17-letnia dziewczyna popełniła pod jego wpływem samobójstwo.

Wielkiego rozgłosu nabrała w stolicy Węgier sprawa aresztowania pewnego persy, który zwrócił na siebie uwagę policji dosyć osobliwym — jak na europejskie wyobrażenie — trybem życia.

Ów pers podawał się za bliskiego krewnego zdeponowanego szacha Persji i opowiadał, że jest politycznym zbiegiem i że zamierza na stałe osiedlić się na Węgrzech.

Tajemniczy nieznanemu zwał się Mohammed Kirgi Khan i żył bardzo szeroko, nie robiąc zresztą żadnych długów. Po wyrównaniu w hotelu rachunku, wynoszącego kilka tysięcy penő, zamieszkał w wytwornej willi wiejskiej w pobliżu Budapesztu.

Policja nie mogła persy o nic zapytać, ponieważ udowodnił dokumentami, że istotnie jest spokrewniony z dawnym domem królewskim w Persji.

Agenci, którzy mieli na oku interesującego egzotycznego gościa, skonstatawali wkrótce, że willę persy odwiedzają przeważnie panie z najlepszych sfer towarzyskich.

Detektywi stwierdzili dalej, że „błękitny salon” w willi jest widownią jakichś tajemniczych seansów.

Ponieważ przeciwko lokatorowi willi nie wpływały żadne doniesienia ani skargi, zatem policja nie miała powodów do wkroczenia i zdaleka tylko mogła obserwować wypadki, rozgrywające się w apartamentach persy.

Aż oto pewnego dnia zdarzyło się coś niespodziewanego.

17-letnia córka pewnego wysokiego urzędnika państwowego targnęła się na swe życie.

Zażyła większą dawkę sublimatu.

Uratowano ją, ale przez parę tygodni walczyła ze śmiercią.

Kiedy stan zdrowia młodej dziewczyny poprawił się nieco, przesłuchano ją.

Niedoszła samobójczyni zeznała, że pozostawała pod niewytłomaczonym a przemożnym wpływem Mohammeda Kirgi Khana.

Pers rozporządzał jakąś magiczną siłą, która zniewala kobiety, że muszą mu być posłuszne.

Małgorzata K. opowiadała dalej, że hipnotycznie — spirytystyczne seanse odbywały się w błękitnym salonie, urządzonym ze wschodnim przepychem.

Pers umie przepowiadać przyszłość i wielu swoim znajomym wywróżył rzeczy, które się jaknajdokładniej spełniły.

Młoda dziewczyna postanowiła odebrać sobie życie, ponieważ pers przepowiedział jej, że nigdy nie poślubi człowieka, którego kocha.

Wróżbita oświadczył, że dla Małgorzaty będzie najlepiej, jeżeli dobrowolnie pójdzie w krainę śmierci.

Teraz policja miała już powód do bliższego zajęcia się perszem. Aresztowano go, a papiery jego poddano dokładnym oględzinom.

Okazało się, że dokumenty są sfałszowane. Rzeczony krewniak byłego szacha jest armenczykiem nazwiskiem Avrien Harnessian, który poprzednio zajmował posadę w sklepie z dywanami.

Pewnego dnia wykrył, że posiada zdolności hipnotyzerskie i postanowił właściwości te wykorzystać.

Dalsze śledztwo ujawniło, że jest to poprostu oszust, któremu dzięki wybitnej urodzie i sprytowi udaje się zwodzić łatwowierne kobiety.

W „błękitnym salonie”, który nawet we dnie pogrążony był w mroku umieszczono żarówkę elektryczną za ciężkimi aksamitami kotarami. Oprócz tego znajdował się tam reflektor, przy pomocy którego oszust wydobycwał rozmaite „mistyczne” efekty.

Poza tem pers posiadał dobrze płatnych współpracowników, którzy dopomagali mu w durzeniu naiwnych niewiast.

Mecz futbolistek kanadyjskich z włoskimi odbył się w Mediolanie.

Nowa cerkiew prawosławna została zbudowana w Berlinie. Styl bizantyjski łączy się tu z nowymi niemieckimi tendencjami architektonicznymi.